

EU-ASIOIDEN KÄSITTELY SUOMESSA

Tommi Peuhkurinen

Verkkokoulutus YouTubeissa marraskuu
2022

Eduskunnan kirjasto

EDUSKUNTA

Esityksen rakenne

- I EU-asiain käsittely valtioneuvostossa
- II EU-asiain käsittely eduskunnassa

I Käsittely valtioneuvostossa

- [EU-asioiden käsittely valtioneuvostossa](#) Ennakointi ja vireilletulo (vastuuvalmistelija jo Brysselissä)
- EUTORI= EU-asiain hallintajärjestelmä
- EUTORI-asia jokaiselle uudelle EU-säädösehdotukselle
- Valtioneuvoston kanslia: ehdotus EU-asian vastuuministeriöksi
- Merkittävissä EU-asioissa EUTORI-asia ennakoivasti ennen säädösehdotusta

I EU-asian käsittely valtioneuvostossa

EU-MINISTERIVALIOKUNTA

VALTIONEUVOSTON KANSLIAN EU-ASIOIDEN OSASTO

EU-ASIAIN KOMITEA

EU-JAOSTOT

SUOMEN PYSYVÄ EDUSTUSTO

EU-asian yhteensovittaminen

- poikkeuksellinen yhteensovittamisjärjestelmä
- virkamiesvalmistelu, EU-ministerivaliokunta, EU-asiain komitea, sen asettamat jaostot, eduskunnan informointi. Suomen pysyvä edustusto.
- Vastuuvalmistelija: E-kirje/U-kirjelmä/perusmuistio.
- [Suomen EU-politiikka](#)

EU-ministerivaliokunta

- tärkein toimielin VN:ssa, pj pääministeri
- Suomen toimintalinjat Ministerineuvoston kokouksiin
- esittelijänä toimivaltainen ministeri
- sihteeristönä VNK:n EU-asioiden osasto
- Ahvenanmaan maakunnan hallituksen pj mukana Ahvenanmaan asioissa

Valtioneuvoston kanslian EU-asioiden osasto

- EU-asioiden yhteensovittaminen VN:ssa ja kansallisen yhteensovittamisjärjestelmän toimivuus
- EU-ministerivaliokunnan sihteeristö
- edustettuna EU-asioiden komitean asettamissa jaostoissa
- Eurooppa-neuvoston kokousten valmistelu
- EU:n institutionaalisiin kysymyksiin liittyvät tehtävät

EU-asioiden komitea

- ministeriöt, tasavallan presidentin kanslia, oikeuskanslerin virasto, Suomen Pankki, Ahvenanmaan maakuntahallitus
- useita ministeriöitä koskevia EU-asioita, esim hallituksen vuosittaisia EU-politiikan avaintavoitteita
- unionin toimielimiin lähetettävät kansalliset asiantuntijat
- 3-4 kertaa vuodessa

EU-jaostot

- EU-asioiden komitea: 35 sektorikohtaista valmistelujaostoa
- jaostojärjestelmä virkamiesvalmistelun perusrakenne
- pj ja siht toimivaltaisesta ministeriöstä
- laaja kokoonpano: etujärjestöt ja sidosryhmät
- suppea kokoonpano: toimivaltaiset ministeriöt ja keskusvirastot

Suomen pysyvä edustusto Brysselissä

- [Suomen pysyvä edustusto, Bryssel](#)
- EU-edustusto valmistelee Suomen hallituksen ohjeiden pohjalta EU:n neuvoston päätöksiä
- valmistelussa virkamieskomiteat: tärkein Coreper, jäsenvaltioiden pysyvien edustajien komitea [Edustusto ja Euroopan unionin neuvosto](#)
- Coreperin apuna yli 200 työryhmää

II EU-asiain käsittely eduskunnassa, 1/2

- [EU-asiat eduskunnassa](#)
- Eduskunnassa keskeinen toimija unioniasioissa: suuri valiokunta. Yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevat asiat käsittelee ulkoasiainvaliokunta. Erikoisvaliokunnat ovat lausunnon antajia.
- Valtioneuvosto toimittaa Suomen perustuslain 96 § ja 97 § mukaisesti eduskunnalle tietoja EU-asioista ja niitä koskevasta päätöksenteosta, jotta eduskunta voi ottaa kantaa niiden käsittelyyn mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

II EU-asiain käsittely eduskunnassa, 2/2

SUURI VALIOKUNTA

ULKOASIAINVALIOKUNTA

ERIKOISVALIOKUNNAT

TÄYSISTUNTO

Suuri valiokunta

- [Suuri valiokunta](#)
- Suuri valiokunta tekee päätöksen eduskunnan kannasta perehdyttyään EU:n päätösehdotukseen, valtioneuvoston sitä koskevaan kirjelmään ja erikoisvaliokunnan lausuntoon. Suuren valiokunnan kannanotto velvoittaa valtioneuvostoa poliittisesti
- Ennen EU:n ministerineuvoston kokousta toimivaltainen ministeri suureen valiokuntaan.
- Suuri valiokunta voi myös pyytää selvityksiä asioiden valmistelusta Euroopan unionissa.

Ulkoasiainvaliokunta - EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikka

- [Ulkoasiainvaliokunta](#)
- EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikka
- Ulkoasiainvaliokunta: käsittelee EU-asioita, kuulee ministereitä sekä päättää eduskunnan kannasta.

Toissijaisuusvalvonta

- päätökset tehtävä mahdollisimman lähellä kansalaisia
- Kansalliset parlamentit: toissijaisuusmuistutus EU:n toimielimille. Muistutuksen perusteena: asiasta tulisi unionitason asemesta päättää kansallisesti, alueellisesti tai paikallisesti.
- Eduskunnan toissijaisuusmuistutukset on hyväksyttävä täysistunnossa suuren valiokunnan mietinnön pohjalta.
- TS-asiat

Eduskunnan tiedonsaanti EU-asioista

- [Eduskunnan tiedonsaanti EU-asioista](#)
- eduskunnalle ehdotukset, joista päätetään Euroopan unionissa ja jotka muutoin perustuslain mukaan kuuluisivat eduskunnan toimivaltaan (perustuslain 96 §, ns. U-asiat)
- suurella valiokunnalla ja ulkoasiainvaliokunnalla rajoittamaton oikeus saada valtioneuvostolta tietoja asioiden valmistelusta EU:ssa (perustuslain 97 §, ns. E-asiat)

U-kirjelmät / U-asiat / Unioniasiat

- Lainsäädäntöehdotukset ja muut eduskunnan toimivaltaan kuuluvat ehdotukset lähetetään eduskunnalle valtioneuvoston kirjelmällä (U-kirjelmä)
- komission ehdotus, muistio esityksen sisällöstä ja vaikutuksista sekä valtioneuvoston kanta asiaan
- Eduskunnan puhemies: U-kirjelmä suureen valiokuntaan (tai ulkoasiainvaliokuntaan) ja määrää mitkä erikoisvaliokunnat antavat asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle. Kirjelmän lähettämisestä valiokuntiin ilmoitetaan täysistunnossa.
- Verkossa vuodesta 1998. Esim. [U 76/2022](#)

E-kirjeet / E-asiat /Eurooppa-asiat

- Valtioneuvoston selvitys muussa kuin eduskunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa (E-kirje) on tavallisesti yksittäisen ministeriön kirje
- E-kirjeet lähetetään suoraan ministeriöstä suurelle valiokunnalle. Erikoisvaliokunnat päättävät itsenäisesti antavatko ne asiasta lausunnon
- Verkossa vuodesta 2001
- Esimerkki: [E 1/2022](#)

UTP-asiat / Ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevat asiat

- UTP-asia (ulko- ja turvallisuuspolitiikka -asia) vireille valtioneuvoston selvityksellä. Ministeriöiden selvityksillä informoidaan eduskuntaa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevista asioista.
- Eduskunta: valtioneuvostolta selvitys ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevista asioista (PL 97 §). Suurin osa EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, mutta joukossa myös mm. YK:ta koskevia asioita
- Verkossa vuodesta 2003

Y-asiat / yhdentymisasiat, U- ja E-jatkokirjeet

- Y-asiat (yhdentymisasiat) vuonna 1994 (ETA-jäsenyyden aikana) eduskuntaan tulleita asioita. Y-kirjelmiä ei ole kokoteksteinä eduskunnan verkkosivuilla, esimerkiksi Y 35/1994
- **U- JA E-Jatkokirjeet:** jatkokirje seuraavissa tilanteissa: ehdotus *muuttuu* niin oleellisesti aiemmasta, että uusi ehdotus edellyttää Suomen kannan uudelleenarviointia
- ehdotukseen *lisätään* eduskunnan toimivallan alaan kuuluvia uusia asioita, joihin eduskunta ei ole aiemmin ottanut kantaa
- UJ:t verkossa vuodesta 2001, EJ:t samoin vuodesta 2001

Ministerien kuuleminen, 1/2

- Ennen EU:n ministerineuvostojen kokouksia ministerit esittelevät neuvostossa käsiteltäviä asioita suurelle valiokunnalle
- Ministerikuulemiset neuvoston kokousta edeltävänä perjantaina. Valiokunnan jäsenille *etukäteen* neuvoston asialista ja jokaiseen asiakohtaan liittyvä ministeriön muistio, jossa valtioneuvoston kanta
- Varmistetaan että asian valmistelu on edennyt SuV:n edellyttämällä tavalla ja annetaan ministerille *toimivaltuus* tulevia neuvotteluja varten

Ministerien kuuleminen, 2/2

- Neuvoston kokouksen jälkeen: ao. ministeriöstä kirjallinen kokousraportti suurelle valiokunnalle (ja ulkoasianneuvoston kokouksesta ulkoasiainvaliokunnalle) muutaman päivän sisällä
- Jos ministeri on neuvostossa jostain syystä joutunut *poikkeamaan yhteisesti sovitusta* kannasta, hänen on tällöin annettava asiasta selvitys ja perusteltava toimintalinjansa

Julkisuus, 1/2

- Valiokuntien kokoukset eivät ole julkisia
- Yhteiskunnallisen keskustelun edistämiseksi avoimia silloin, kun kokouksissa hankitaan tietoa esim. asiantuntijakuulemisten kautta
- Pöytäkirjat ja useimmat asiakirjat julkisia välittömästi valiokunnan kokouksen jälkeen. Lehdistötiedotteessa tärkeimmät päätökset

Julkisuus, 2/2

- *Vaitiolon mahdollisuus*: SuV tai UaV voi päättää, että edustajien noudatettava vaitioloa asian käsittelyssä. Tavallisesti tämä johtuu tilanteesta, jossa ei haluta paljastaa Suomen neuvotteluvaraa.
- suurin osa ei luottamuksenvaraisia.

Eduskunnan Brysselin-toimisto, 1/2

- Eduskuntaa palvelee EU-asioissa eduskunnan [Brysselin-toimisto](#), osa eduskunnan EU-sihteeristää
- seuraa EU:n lainsäädäntöaloitteita jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa
- Brysselin asiantuntijalla Twitter-tili <https://twitter.com/EduskuntaBXL>

Aiheesta lisää

- [Miten EU-lainsäädännöstä päätetään Suomessa](#) / Sitra, 2022.
- [Eduskunnan ja Valtioneuvoston yhteistoiminta Euroopan unionin asioiden kansallisessa valmistelussa](#) / Oikeusministeriö, 2011.

Kiitos!

- Koulutusaineiston voi pyytää minulta sähköpostitse
- tommi.peuhkurinen@eduskunta.fi
- koulutuksesta tallennettu video on katsottavissa Eduskunnan kirjaston YouTube -kanavalla koulutuksen jälkeen
- voit lähettää palautetta tommi.peuhkurinen@eduskunta.fi tai Eduskunnan kirjaston Palautetta kirjastolle -lomakkeella, joka löytyy kirjaston etusivun alabannerista

